🎯 מבחן מסכם – רמה גבוהה – מחוון

משך המבחן: 90 דקות · סך הכול 100 נקודות · קראו את שני הקטעים פעמיים לפני שתענו.

טבלת ניקוד		
חלק	ניקוד מרבי	ניקוד שהתקבל
חלק א': הבנת הנקרא	40	
חלק ב': מושגים ודרכי התמודדות	35	
חלק ג': ערכים, חשיבה והבעה בכתב	25	
סה"כ	**100**	

חלק א': הבנת הנקרא (40 נק')

1 **בחרו את התשובה הנכונה.** (8 נק')

א. למה אמר עומר רק «שכחתי»?

○ כי באמת שכח ● **כי היה עייף ומבולבל ולא רצה לספר מה קרה** ○ כי לא אכפת לו מהעבודה

ב. מה גרם לאורי לשנות את דעתו?

○ המורה כעסה עליו ● **הוא שמע את הצד של עומר בשיחה** ○ הילדים בקבוצה כעסו עליו

2 **השוו בין נקודות המבט של שני הילדים.** (8 נק')

שאלה	אורי	עומר
מה הוא ידע ביום שלישי?	**שעומר לא הביא את הכרזה ושהקבוצה קיבלה הערה**	**שסבא שלו בבית החולים והכרזה נשארה בבית**
מה הוא הרגיש?	**כעס ואכזבה**	**דאגה ועייפות, ואחרי ההודעה – בושה ובדידות**

3 **נכון או לא נכון? תקנו את הלא נכונים.** (6 נק')

א. אורי כתב את ההודעה אחרי שידע מה קרה לסבא של עומר. **לא נכון** – אורי כתב את ההודעה לפני שידע; הוא שמע על כך רק בשיחה

ב. ההודעה של אורי השפיעה על הרצון של עומר לחזור לבית הספר. **נכון**

ג. בשיחה עם המחנכת כל צד דיבר בתורו. **נכון**

4 **הסקת מסקנות: «חלק מהילדים כתבו לי שאני צודק». איך השפיעו התגובות האלה על עומר? מה הייתם כותבים במקומם?** (8 נק')

תשובה אפשרית: מחוון: השפעה – עומר הרגיש שכל הכיתה נגדו, הפגיעה גדלה והוא לא רצה לחזור (4); תגובה חלופית מנומקת – לא להצטרף, לכתוב «בואו נשמע קודם מה קרה» או לפנות לעומר בפרטי (4).

5 **הביעו עמדה: האם אורי צדק כשכעס? האם צדק כשכתב את ההודעה בקבוצה? נמקו כל תשובה בנימוק אחד לפחות.** (10 נק')

תשובה אפשרית: מחוון: הבחנה בין רגש למעשה – הכעס מובן ולגיטימי, כי הקבוצה עבדה קשה וקיבלה הערה (4); ההודעה בקבוצה לא הייתה נכונה – היא פגעה בפומבי ונכתבה בלי לבדוק את העובדות ובלי לשמוע את עומר; עדיף היה לדבר איתו או עם המורה (4); ניסוח ברור (2).

חלק ב': מושגים ודרכי התמודדות (35 נק')

1 **ליד כל משפט מן הסיפור כתבו «עובדה» או «השערה».** (8 נק')

א. עומר הגיע בלי הכרזה. ← **עובדה**

ב. «עומר הרס לנו את העבודה בכוונה.» ← **השערה**

ג. הקבוצה קיבלה הערה מהמורה. ← **עובדה**

ד. «כל הכיתה נגדי.» ← **השערה**

2 **התאימו לכל מצב את הכלי המתאים ביותר.** (8 נק')

טור א	טור ב
1. כעס חזק אחרי אכזבה	**2** מסר אני
2. רוצים לומר לחבר שנפגעתם בלי להאשים	**1** עצור – חשוב – בחר
3. שני ילדים מספרים סיפור שונה	**3** להקשיב לשני הצדדים ולבדוק עובדות
4. מישהו ברשת מבקש סוד מההורים	**4** לא לענות ולספר למבוגר

3 **נכון או לא נכון? תקנו את הלא נכונים.** (6 נק')

א. הודעה שנכתבה בכעס ונמחקה אחרי שעה לא הספיקה להגיע לאיש. **לא נכון** – בתוך שעה רבים יכולים לקרוא, לשמור ולהעביר אותה

ב. «להבין» את האחר פירושו גם «להסכים» איתו. **לא נכון** – אפשר להבין את האחר בלי להסכים איתו

ג. אפשר להסכים פעם אחת ולא להסכים בפעם אחרת. **נכון**

4 **מיינו את התגובות של הצופים בקבוצה.** (6 נק')

מקטינה את הפגיעה	מגדילה את הפגיעה
כותבים «בואו נשמע קודם את עומר», שולחים לעומר הודעה תומכת בפרטי, מספרים למחנכת	מוסיפים אימוג'י צוחק, כותבים «צודק, הוא תמיד כזה», מעבירים את ההודעה לקבוצה אחרת

5 **בחרו את התשובה הנכונה.** (7 נק')

א. מה ההבדל העיקרי בין הפתעה לבין סוד רע?

- ○ אין הבדל
- ● **הפתעה משמחת ונגמרת מהר; סוד רע מרגיש לא בסדר ומספרים אותו למבוגר**
- ○ את שניהם שומרים לתמיד

ב. איזו מחשבה היא דיבור עצמי מעודד אחרי הערה מהמורה?

- ● **«נתקן את מה שאפשר ונלמד לפעם הבאה»**
- ○ «אנחנו גרועים»
- ○ «זה הכול באשמת עומר»

חלק ג': ערכים, חשיבה והבעה בכתב (25 נק')

1 **דמיינו שאתם אורי, רגע לפני ששלחתם את ההודעה. כתבו מה הייתם עושים במקום, לפי השלבים «עצור – חשוב – בחר».** (10 נק')

תשובה אפשרית: מחוון: עצור – עצירה ונשימה לפני השליחה (2); חשוב – זיהוי הרגש (כעס, אכזבה), הבחנה בין עובדה להשערה ושקילת אפשרויות (3); בחר – פעולה מתאימה: לדבר עם עומר בפרטי, לשאול מה קרה, לפנות למורה (3); ניסוח ורצף (2).

2 **כתבו את ההודעה שאורי יכול היה לשלוח לעומר בפרטי, בצורת «מסר אני».** (7 נק')

תשובה אפשרית: מחוון: מבנה מלא – אני מרגיש... כש... ואני מבקש... (4); בלי האשמה, כינויים או הכללות כמו «תמיד» (3). דוגמה: «אני מרגיש מאוכזב כשהכרזה לא הגיעה, כי עבדנו קשה. אני מבקש שנדבר ונבין מה קרה.»

3 **כתבו מטרה אישית אחת לשנה הבאה בתחום היחסים עם חברים, ושני צעדים שיעזרו לכם להשיג אותה.** (8 נק')

תשובה אפשרית: מחוון: מטרה ברורה ומעשית (2); שני צעדים מתאימים ומפורטים (4); ניסוח ולשון תקינה (2). דוגמה: «לא לשפוט חברים מהר: לשאול 'מה קרה מבחינתך?', ולחכות יום לפני שאני כותב משהו בכעס.»